

Καλλιόπη Αγγελετοπούλου

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

«Αρχή της Ανοικτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα: το κεφ. Α του Ν. 4305/2014 (237/Α')»:

Επίσπευση ενεργειών από τους υπόχρεους φορείς για τη διάθεση και περαιτέρω χρήση των ανοικτών δεδομένων σε εφαρμογή του ν. 4305/2014 (ΦΕΚ 237 Α')

Διαδικασία Ανάρτησης αποφάσεων

Ειδικότερα νομικά ζητήματα: α) προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – β) το «εύλογο ενδιαφέρον» των ιδιωτών για περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας

Αρχή της ανοικτής διάθεσης δημόσιας πληροφορίας (open by default)

- «ανοιχτά δεδομένα»: δεδομένα τα οποία τίθενται δωρεάν στη διάθεση όλων για περαιτέρω χρήση τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς
- δεν απαιτείται αίτημα του ενδιαφερόμενου
- υποχρέωση δημόσιων φορέων να διαθέτουν τα έγγραφα, τις πληροφορίες και τα δεδομένα τους ανοικτά για περαιτέρω χρήση, **εκτός εάν** η πρόσβαση περιορίζεται ή απαγορεύεται βάσει ειδικών διατάξεων.

«Έγγραφο»

- όχι μόνο το καθ' εαυτό έγγραφο, αλλά και τμήμα εγγράφου, πληροφορία ή δεδομένο
- που εκδίδεται ή έχει ανατεθεί προς διαχείριση στους φορείς του δημόσιου τομέα
- ή βρίσκεται σε αρχεία (φακέλους) και χρησιμοποιήθηκε ή λήφθηκε υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής τους δράσης (ιδιωτικό έγγραφο)

Κατηγορίες εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων

Εξαιρούνται:

δ) εκείνα για τα οποία απαγορεύεται η πρόσβαση δυνάμει νομοθετικών προβλέψεων: προστασία προσωπικών δεδομένων, εθνικής ασφάλειας, άμυνας ή δημόσιας τάξης, πνευματικής ιδιοκτησίας, απορρήτων κ.ο.κ.)

«Εύλογο ενδιαφέρον»

**Νομολογιακός κανόνας που συμπεριελήφθηκε
στο άρθρο 5 του ν. 2690/1999, ως προϋπόθεση
για την πρόσβαση στα έγγραφα :**
(«ενδιαφερόμενος»)

29/2009 Γνωμοδότηση του ΣΤ' Τμήματος του ΝΣΚ

«Η σχέση των δύο νομοθεσιών (για την πρόσβαση και την περαιτέρω χρήση) δεν μπορεί να είναι σχέση αλληλοαποκλεισμού αλλά σχέση συστοιχίας, καθόσον η πρόσβαση και περαιτέρω χρήση τελούν σε σχέση μέσου – σκοπού, έτσι ώστε ως **«ενδιαφερόμενος» πολίτης** (άρθρο 5 Ν.2690/1999) για την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3448/2006 **δεν μπορεί παρά να νοείται πλέον και ο αιτών την εμπορική, ή άλλη χρήση του εγγράφου»**

Πού βρίσκουμε τις αποφάσεις διάθεσης ανοικτών δεδομένων των επιμέρους φορέων :

- Στο Πρόγραμμα Διαύγεια diangeia.gov.gr ως ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ υπό την θεματική κατηγορία “ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ”
- data.gov.gr

Διατάξεις για Ανοικτά Δεδομένα - Διαύγεια

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του Δημόσιου Τομέα άρθρα 1-14 ν. 4305/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ Περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας στο Δημόσιο Τομέα (Πρόγραμμα Διαύγεια) άρθρα 15 και 16 ν.4305/2014

II. Ειδικότερα ζητήματα χορήγησης και διάθεσης δεδομένων

- 1. Ποιοί είναι οι υπόχρεοι, προς ανάρτηση, φορείς?**
- 2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας.**

1. Υπόχρεοι προς ανάρτηση

- παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3448/2006

«αιτήματα ως προς τη χορήγηση εγγράφων για περαιτέρω χρήση υποβάλλονται εγγράφως ή σε ηλεκτρονική μορφή στην υπηρεσία, η οποία έχει εκδώσει ή έχει στην κατοχή της το έγγραφο»

1. Υπόχρεοι προς ανάρτηση

- περ. α παρ. 1 άρθρου 3 ν. 3448/2006

**αναφέρεται στην «παροχή» των
πληροφοριών ως «δραστηριότητα του
υπόχρεου φορέα».**

1. Υπόχρεοι προς ανάρτηση

- Οδηγία 2003/98

διευκρινίζει στην 11η αιτιολογική σκέψη ότι ως έγγραφα που βρίσκονται στην «κατοχή» ενός φορέα του δημόσιου τομέα νοούνται τα έγγραφα, την περαιτέρω χρήση των οποίων έχει δικαίωμα να επιτρέψει ο φορέας.

1. Υπόχρεοι προς ανάρτηση

Μόνον ο φορέας που εκδίδει ή διαχειρίζεται έγγραφα/πληροφορίες στο πλαίσιο άσκησης αρμοδιότητας μπορεί να κρίνει αν επιτρέπεται και οφείλει να τα διαθέσει προς περαιτέρω χρήση.

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

Άρθρο 3 παρ. 3 Ν. 4305/2014

«γγ) σε έγγραφα, τμήματα εγγράφων, πληροφορίες και δεδομένα στα οποία είτε η πρόσβαση απαγορεύεται ή περιορίζεται για λόγους προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, είτε στα οποία επιτρέπεται η πρόσβαση, η περαιτέρω χρήση τους όμως είναι ασυμβίβαστη βάσει νόμου με τη νομοθεσία για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

1. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

**«Minutes «of the 19th meeting of the [Public Sector Information Group](#),
Luxembourg, 10 September 2014**

.....«a prohibition of reuse needs to be defined by law which can be through statutory legislation or judicial precedent but cannot be merely left to the discretion of the public sector body itself»

(<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/minutes-19th-meeting-psi-member-state-expert-group-10-september-2014>)

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

Παράδειγμα του Ηνωμένου Βασιλείου : «*personal data are outside the scope of application of the Directive*».

The UK Open Government Licence does not cover reuse of personal information.

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/minutes-19th-meeting-psi-member-state-expert-group-10-september-2014>

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

Άρθρο 3 παρ. 5 ν. 4305/2014

« Η ανοικτή διάθεση, περαιτέρω χρήση και εν γένει επεξεργασία εγγράφων πληροφοριών και δεδομένων γίνεται πάντοτε με την επιφύλαξη τήρησης των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ν. 2472/1997, Α΄50), όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν».

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

ν. 2472/1997

Προϋποθέσεις για την περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

α) συγκεκριμενοποιείται ο σκοπός της περαιτέρω χρήσης

και

β) Ο σκοπός της περαιτέρω χρήσης να είναι συμβατός με τον αρχικό σκοπό συλλογής και επεξεργασίας.

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

άρθρο 4 παρ. Ν. 3448/2006

Όμως: «Περαιτέρω χρήση» είναι «η χρήση από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα, για εμπορικούς ή μη σκοπούς, πέραν του αρχικού σκοπού της εκπλήρωσης δημόσιας αποστολής, για τον οποίο εκδόθηκαν τα έγγραφα αυτά».

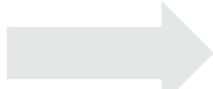
(Ο σκοπός της «περαιτέρω χρήσης» δεν περιορίζεται).

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

Μπορούν οι φορείς του δημόσιου τομέα να προβαίνουν σε διάκριση μεταξύ του σκοπού της περαιτέρω χρήσης και αυτούς της αρχικής συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προκειμένου να διαπιστώσουν την συμβατότητα της περαιτέρω χρήσης με τη νομοθεσία για την προστασία των ΔΠΧ ;

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

«Η περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (για κάθε σκοπό), για να είναι συμβατή με τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων πρέπει να πραγματοποιείται με ανωνυμοποιημένα δεδομένα.

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

μόνον όταν τα έγγραφα, οι πληροφορίες και τα δεδομένα διατίθενται ανωνυμοποιημένα, μπορεί να εξυπηρετείται και να καθίσταται εφικτός ο στόχος της «ανοιχτής διάθεσης» με την ανάρτηση αυτών στο διαδίκτυο, αφού **μόνον τότε μπορούν να διατίθενται μονομερώς και άμεσα από τους φορείς του δημόσιου τομέα με αυτοματοποιημένες διαδικασίες, χωρίς να απαιτείται να εξετάζονται όλα τα παραπάνω.**

2. Ύπαρξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα-προστασία ιδιωτικότητας

Αποτελεσματική ανωνυμοποίηση:

«δεν επιτρέπει σε συνδυασμό με άλλα δεδομένα που τυχόν ευρίσκονται ελεύθερα στο διαδίκτυο ή αλλού, την ταυτοποίηση των ατόμων» («Ψευδοανωνυμοποίηση»)

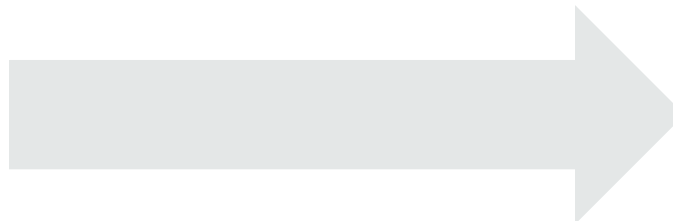
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΧΡΗΣΗ

ΔΙΑΥΓΕΙΑ ν. 3861/2010

(Η εγκαθίδρυση της διαφάνειας και της πληροφόρησης του κοινού=
ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ)

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΧΡΗΣΗ ν.4305/2014

(Αξιοποίηση)

ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΣΚΟΠΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΠΧ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ= ΜΟΝΟΝ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΗ !!!

- **ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ /ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑΥΓΕΙΑ (ΤΟ 90% ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΝΑΙ ΔΠΧ) !
- **ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** Η ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» , (ΑΝΤΙ ΤΟΥ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΡΤΗΣΟΥΝ ΣΥΝΟΛΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
- **ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ** Η ΑΛΟΓΙΣΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΠΧ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» ΠΡΑΞΗΣ (ΑΡΧΗ ΤΟΥ «ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ» ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)

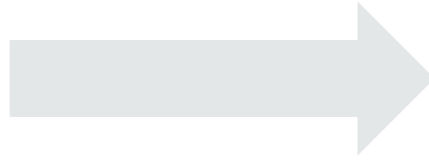
(5) Αύξηση των διασυνοριακών ροών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

“Η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, περιλαμβανομένων των φυσικών προσώπων, ενώσεων και επιχειρήσεων σε ολόκληρη την Ένωση, έχει αυξηθεί. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών καλούνται από το δίκαιο της Ένωσης να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προκειμένου να μπορούν να εκτελούν τις υποχρεώσεις τους ή να ασκούν καθήκοντα για λογαριασμό αρχής άλλου κράτους μέλους”.

Οι κανόνες για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα είναι σύμφωνοι με τους ήδη ισχύοντες κανόνες για την **ελεύθερη κυκλοφορία** και τη **φορητότητα** των δεδομένων στην ΕΕ.

- Διασφαλίζουν την ελεύθερη ροή των δεδομένων σε διασυνοριακό επίπεδο.
 - Διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα των δεδομένων για κανονιστικό έλεγχο.
 - Ενθαρρύνουν την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας για τις υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους.
- (Αγορά υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους πιο ευέλικτη και υπηρεσίες δεδομένων στην ΕΕ πιο προσιτές οικονομικά.)

- Καλύτερη πρόσβαση σε δεδομένα του δημόσιου τομέα και δυνατότητα περαιτέρω χρήσης τους.
- Ανταλλαγή επιστημονικών δεδομένων.
- Ανταλλαγή δεδομένων του ιδιωτικού τομέα μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης.
- Ασφάλεια των δεδομένων υγειονομικής περίθαλψης των πολιτών με παράλληλη ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας.

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2019/1024 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Ιουνίου 2019 για τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (αναδιατύπωση)

- Ιδιαίτερη έμφαση σε **Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας**, όπως στατιστικά, γεωχωρικά, ή μετεωρολογικά δεδομένα. Αυτά τα σύνολα δεδομένων έχουν υψηλό εμπορικό δυναμικό και μπορούν να επιταχύνουν την ανάδειξη ευρέος φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών πληροφοριών προστιθέμενης αξίας.
- **διαφάνεια και περιορισμός της σύναψης συμφωνιών** οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αποκλειστική περαιτέρω χρήση δεδομένων του δημόσιου τομέα από εταίρους του ιδιωτικού τομέα.
- **πρόσβαση** σε περισσότερα δεδομένα σε **πραγματικό χρόνο (dynamic data)**, μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (APIs)
- **Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής** της Οδηγίας σε **Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας**, ιδίως στον τομέα των Μεταφορών / πρόσβαση σε **ερευνητικά δεδομένα**.

Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας (High Value Data Sets)

Η επικείμενη εκτελεστική πράξη θα προβεί σε επιλογή ορισμένων συνόλων δεδομένων ιδιαίτερης κοινωνικοοικονομικής σημασίας (Σύνολα Δεδομένων Υψηλής Αξίας) διαθέσιμων δωρεάν και ελεύθερα σε ολόκληρη την ΕΕ μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (API).

Σας ευχαριστώ!

Καλλιόπη Αγγελετοπούλου

Public Sector Information Group EC

ΕΕΠ Δ/ση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών

Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

k.ageleto@ydmed.gov.gr